

2021-06-11

Till
Utbildningsdepartementet
SOU 2021:3 Skolbibliotek för bildning och utbildning

(Dnr U2021/00554)

Idéburna skolors riksförbunds remissvar på betänkandet
Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3)

Idéburna skolors riksförbund (ISR) organiserar icke vinstutdelande fristående skolor och arbetar för att stärka möjligheterna för olika idéburna pedagogiska alternativ att bedriva förskola/skola inom det svenska utbildningsväsendet. ISR verkar för att försvara friskolereformens mångfaldssyfte och för en deltagande målstyrning där skolorna själva kan styra över hur verksamheten ska organiseras för att nå de nationella målen. På så vis främjas en reell pedagogisk mångfald, vilket är en förutsättning för en verklig valfrihet för elever och föräldrar.

Med idéburna skolor avses den definition som tagits fram av utredningen Idéburna aktörer i välfärden, SOU 2019:56

Sammanfattning

Själva titeln på utredningen, "Skolbibliotek för bildning och utbildning" visar på en förståelse för bildningens betydelse för en ung människas utveckling. ISR har i flera seminarier betonat detta, och ser positivt på utredningens förslag att stärka detta område.

ISR ställer sig bakom utredningens förslag i stort, men vill betona vikten av att små skolor ges fortsatt möjlighet att utnyttja kompetens och resurs inom närliggande skolors /respektive kommunala bibliotek.

Bristen på utbildade bibliotekarier, ska inte omöjliggöra en liten skolenhets möjlighet till att eleverna får tillgång till detta.

ISR's yttrande:

Titeln på utredningen, "Skolbibliotek för bildning och utbildning" visar på förståelse för bildningens betydelse för en ung människas utveckling.

ISR har i flera seminarier betonat detta, och ser positivt på utredningens förslag att stärka detta område.

Kravet på skolbibliotek finns redan i skrivet i Skollagen, men i denna utredning ges förslag till mer precisering hur detta ska se ut, samt att utöka ansvaret inom skolans organisation och kvalitetsarbete så att skolbiblioteket blir en del av skolans pedagogiska uppdrag.

Skolbiblioteket ska vara en del av undervisningen, och kan även definieras inom de olika ämneskursplanerna. En god läsförmåga, samt kunskap om hur man kritiskt inhämtar saklig information, har stor betydelse för utbildning, bildning och delaktighet i samhällslivet.

ISR ställer sig bakom utredningens förslag i stort, men betonar vikten av att små skolor ges fortsatt möjlighet att utnyttja kompetens och resurs inom närliggande skolans /resp. kommunala bibliotek.

Bristen på utbildade bibliotekarier, ska inte omöjliggöra en liten skolenhets möjlighet till att eleverna får tillgång till detta.

Ett mindre begränsat skolbibliotek borde däremot vara möjligt för varje huvudman att organisera, med hjälp av behörig pedagogisk personal, som har detta område inom sin tjänst.

Vidare anser vi att endast relevant statistik, som är till nytta för skolans utvecklingsarbete skall samlas in.

ISR tillstyrker:

- Att skollagen ska definiera att skolbibliotek ska vara en gemensam och ordnad resurs med ett utbud av digitala och analoga medier som ska präglas av allsidighet och kvalitet och ställas till elevernas och lärarnas förfogande. Skolbibliotekets syfte ska vara att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet.
- Att det ska framgå av skollagen att skolbibliotek ska vara bemannade. Huvudmannen ska sträva efter att i första hand anställa personal som har en examen inom biblioteks- och informationsvetenskap.
- Att lärare ska erbjudas "Vidareutbildning av lärare för skolbiblioteksverksamhet, VALS (60 högskolepoäng), med tillhörande statsbidrag." Det ska tydliggöras i läroplanerna att rektor ska ansvara för att samarbetsformer utvecklas mellan skolbibliotekarier och lärare.
- Att skolbiblioteket i första hand ska finnas på den egna skolenheten. Om det finns särskilda skäl kan skolbiblioteksverksamheten i stället organiseras genom att skolan samverkar med ett folkbibliotek eller med ett skolbibliotek på en annan skolenhet. Det gäller om biblioteket ligger i skolans direkta närhet eller om skolan har få elever.
- Att bifalla förslaget om flexibilitet där t.ex. skolor med färre elever kan undantas från kravet på eget skolbibliotek.
- Att det även är positivt att förslaget anger en flexibilitet för huvudmännen att organisera verksamheten och dess bemanning utifrån lokala förutsättningar.

ISR anser:

- **8.4.2 Finansiering**

Utredningen föreslår att finansiering ska ske med omfördelning av medel från statsbidraget för lärarassistenter (utifrån utnyttjandegraden 2019)

- Vi föreslår i stället att finansieringen ska utgå från aktuella siffror och att statsbidraget för lärarassistenter förblir kvar i den omfattning som det 2021 nyttjas av huvudmännen.

För Idéburna skolors riksförbund

Håkan Wiclander
ordförande

Idéburna skolors riksförbund

Epost: info@ideburenskola.se

Hemsida: www.ideburenskola.se